

ОСНОВНО УЧИЛИЩЕ „СВ. ПАТРИАРХ ЕВТИМИЙ“

гр. Велико Търново, ул. Мармарлийска № 13 тел.: 062/539 410, e-mail: info-300103@edu.mon.bg

ПРОГРАМА ЗА ПРЕВЕНЦИЯ НА РАННОТО НАПУСКАНЕ НА УЧИЛИЩЕ в ОУ „Св. Патриарх Евтимий“ гр. В. Търново през учебната 2026/2027г.

I. ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Настоящата Програма за превенция на ранното напускане на училище е разработена с цел създаване на условия за обхват, задържане и успешно включване на всички ученици в образователния процес.

Ранното напускане на училище е процес, който може да бъде повлиян от множество фактори – социално-икономически трудности, семейна среда, недостатъчна мотивация за учене, обучителни затруднения, чести отсъствия, проблеми в общуването, липса на подкрепа, трудности при адаптацията и други.

Програмата е насочена към ранното идентифициране на учениците в риск, предприемане на навременни мерки и осигуряване на подкрепа за тяхното задържане и пълноценно участие в училищния живот.

Основен принцип при изпълнението на програмата е, че превенцията на ранното напускане на училище изисква системна, последователна и координирана работа на педагогическите специалисти, учениците, родителите и институциите.

II. ОСНОВНА ЦЕЛ

Намаляване на риска от ранно напускане на училище и създаване на устойчиви условия за редовно посещение, активно участие и успешно завършване на образованието от всеки ученик.

III. ОСНОВНИ ЗАДАЧИ

1. Ранно идентифициране на ученици, застрашени от отпадане от образователната система.
2. Проследяване на посещаемостта и причините за отсъствията.
3. Повишаване на мотивацията на учениците за участие в образователния процес.
4. Създаване на подкрепяща и позитивна училищна среда.
5. Оказване на индивидуална подкрепа на ученици с обучителни, социални или поведенчески затруднения.
6. Подобряване на взаимодействието между училището и родителите.
7. Насърчаване на активното участие на родителите в училищния живот.
8. Осигуряване на допълнителна подкрепа за учениците в риск.
9. Предотвратяване на натрупването на неизвинени отсъствия.
10. Работа за преодоляване на образователни дефицити.
11. Повишаване на чувството за принадлежност към училищната общност.
12. Развитие на уменията за общуване, сътрудничество и разрешаване на конфликти.
13. Осъществяване на ефективно взаимодействие с компетентните институции при необходимост.
14. Проследяване и оценяване на резултатите от предприетите мерки.

IV. ЦЕЛЕВИ ГРУПИ

Програмата е насочена към:

- * ученици с висок брой отсъствия;
- * ученици с повтарящи се неизвинени отсъствия;
- * ученици с ниска мотивация за учене;
- * ученици с ниски образователни резултати;
- * ученици с обучителни затруднения;
- * ученици с проблеми в поведението;
- * ученици, изпитващи затруднения при адаптацията към училищната среда;
- * ученици в риск поради неблагоприятна семейна или социална среда;
- * ученици, които са прекъснали посещението си в училище;
- * родители, които изпитват затруднения при подкрепата на образованието на децата си.

V. ОСНОВНИ РИСКОВИ ФАКТОРИ

При планиране на превантивните дейности се отчитат следните групи фактори:

1. Образователни фактори

- * системно изоставане в учебния материал;
- * ниски образователни резултати;
- * трудности при усвояване на учебното съдържание;
- * липса на учебни навици;
- * недостатъчна мотивация за учене.

2. Семейни и социални фактори

- * финансови затруднения;
- * неблагоприятна семейна среда;
- * недостатъчна родителска подкрепа;
- * проблеми в семейството;
- * необходимост от грижа за други членове на семейството.

3. Психологически и поведенчески фактори

- * ниско самочувствие;
- * тревожност и несигурност;
- * проблеми в общуването;
- * конфликтни отношения с връстници;
- * прояви на агресивно или рисково поведение.

4. Училищни фактори

- * затруднена адаптация;
- * чувство за изолация;
- * конфликти;
- * липса на принадлежност към училищната общност;
- * недостатъчно ефективна комуникация между ученика, учителите и семейството.

VI. ОСНОВНИ МЕРКИ И ДЕЙНОСТИ

1. Проследяване на отсъствията на учениците,
Срок :Ежемесечно, Отговорни лица: Класни ръководители
2. Идентифициране на ученици в риск. Изготвяне на списък на ученици в риск.
Срок: Постоянен, Отговорни лица: Класни ръководители, педагогически съветник/психолог.
3. Индивидуални разговори с ученици в риск. Проведени разговори.

- Срок: При необходимост, Отговорни лица: Класни ръководители/педагогически съветник
4. Среци с родители. Проведени среци,
- Срок: При необходимост, Отговорни лица: Класни ръководители
5. Изготвяне на индивидуални планове за подкрепа. Изготвени планове,
- Срок: При необходимост, Отговорни лица: Екип за подкрепа
6. Допълнителна работа с ученици с образователни дефицит. Подобряване на резултатите,
- Срок: През учебната година, Отговорни лица: Учители
7. Консултации по учебни предмети. Повишена успеваемост,
- Срок: През учебната година, Отговорни лица: Учители
8. Провеждане на дейности за мотивация за учене. Активно участие на учениците,
- Срок: През учебната година, Отговорни лица: Педагогически специалисти
9. Организиране на извънкласни и занимателни дейности. Участие на учениците,
- Срок: През учебната година, Отговорни лица: Учители
10. Дейности за изграждане на позитивен климат в класа. Намаляване на конфликтите,
- Срок: През учебната година, Отговорни лица: Класни ръководители, психолог, педагогически съветник.
11. Индивидуална и групов работа за преодоляване на поведенчески трудности. Подобряване на поведението,
- Срок: При необходимост, Отговорни лица: Психолог/педагогически съветник
12. Провеждане на родителски среци и тематични беседи. Повишено родителско участие.
- Срок: По график, Отговорни лица: Класни ръководители
13. Посредничество при конфликти. Разрешени конфликти,
- Срок: При необходимост, Отговорни лица: Директор, определени специалисти.
14. Взаимодействие с външни институции.
- Срок: При необходимост, Отговорни лица: Директор, определени специалисти.

VII. ДЕЙНОСТИ ЗА ПРЕВЕНЦИЯ

1. Ранно идентифициране

Класните ръководители и педагогическите специалисти наблюдават системно посещаемостта, учебната активност, поведението и резултатите на учениците.

При наличие на признаци на риск се предприемат своевременни действия, като се установяват причините за затрудненията и се планират подходящи мерки.

2. Работа с учениците

С учениците в риск се провеждат индивидуални разговори и консултации, насочени към:

- * повишаване на мотивацията за учене;
- * преодоляване на обучителни затруднения;
- * изграждане на положително отношение към училището;
- * развиване на социални умения;
- * преодоляване на конфликти;
- * повишаване на самооценката;
- * поставяне на реалистични лични и учебни цели.

3. Работа с родителите

Училището поддържа постоянна комуникация с родителите на учениците в риск.

При необходимост се провеждат индивидуални среци, на които се обсъждат:

- * причините за отсъствията;
- * учебните трудности;
- * поведението на ученика;

- * възможностите за подкрепа;
- * конкретни действия и ангажименти на училището и семейството.

Родителите се насърчават да участват активно в процеса на подкрепа и да поддържат постоянна връзка с класния ръководител.

4. Повишаване на мотивацията

За повишаване на мотивацията на учениците се организират:

- * занимания по интереси;
- * клубове и извънкласни дейности;
- * състезания и инициативи;
- * творчески дейности;
- * спортни прояви;
- * тематични дни;
- * ученически инициативи;
- * дейности за кариерно ориентиране;
- * срещи с представители на различни професии;
- * дейности за развитие на личностни и социални умения.

5. Подкрепа при обучителни затруднения

На учениците с образователни дефицити се предоставят възможности за допълнителни консултации и индивидуална подкрепа.

При необходимост се разработват индивидуални мерки и се включват подходящи специалисти в зависимост от конкретните потребности на ученика.

VIII. РАБОТА С УЧЕНИЦИ С ВИСОК РИСК ОТ ОТПАДАНЕ

При установяване на ученик с повишен риск се предприемат следните стъпки:

1. Анализ на наличната информация за ученика.
2. Установяване на причините за риска.
3. Провеждане на разговор с ученика.
4. Провеждане на разговор с родителя/родителите.
5. Определяне на конкретни мерки за подкрепа.
6. При необходимост включване на педагогически съветник, психолог или други специалисти.
7. Регулярно проследяване на посещаемостта и учебния напредък.
8. Оценяване на ефективността на предприетите мерки.
9. Актуализиране на мерките при необходимост.

IX. ВЗАИМОДЕЙСТВИЕ С РОДИТЕЛИТЕ

Ефективната превенция на ранното напускане изисква активно партньорство между училището и семейството.

За тази цел се предвиждат:

- * регулярна комуникация с родителите;
- * индивидуални срещи;
- * родителски срещи;
- * тематични беседи;
- * консултации;

- * включване на родителите в училищни инициативи;
- * информиране за учебния напредък и посещаемостта;
- * съвместно определяне на мерки при възникване на проблем.

X. ВЗАИМОДЕЙСТВИЕ С ИНСТИТУЦИИ И ПАРТНЬОРИ

При необходимост училището осъществява взаимодействие с компетентните институции и организации за оказване на допълнителна подкрепа на учениците и техните семейства.

В зависимост от конкретния случай може да се осъществява взаимодействие с:

- * институции в системата на предучилищното и училищното образование;
- * органите за закрила на детето;
- * социални услуги;
- * здравни специалисти;
- * местната власт;
- * неправителствени организации;
- * други организации и институции.

XI. ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ

В резултат от изпълнението на програмата се очаква:

1. Намаляване броя на учениците, застрашени от ранно напускане на училище.
2. Намаляване на неизвинените отсъствия.
3. Подобряване на редовното посещение на училище.
4. Повишаване на мотивацията за учене.
5. Подобряване на учебните резултати.
6. Намаляване на конфликтите и проблемното поведение.
7. Повишаване на чувството за принадлежност към училищната общност.
8. Подобряване на взаимодействието между училището и родителите.
9. По-ефективно идентифициране и подкрепа на учениците в риск.
10. Създаване на позитивна и подкрепяща образователна среда.
11. Повишаване на ангажираността на учениците в училищни и извънкласни дейности.
12. Създаване на устойчив модел за превенция на ранното напускане.

XII. МОНИТОРИНГ И ОЦЕНКА

Изпълнението на програмата се проследява текущо през учебната година.

Мониторингът включва:

- * анализ на отсъствията;
- * проследяване на успеха;
- * наблюдение на поведението;
- * проследяване на участието в училищни дейности;
- * обратна връзка от ученици и родители;
- * анализ на предприетите мерки;
- * оценка на постигнатите резултати.

В края на учебната година се изготвя обобщен анализ на изпълнението на програмата и се набелязват мерки за следващата учебна година.

XIII. ИНДИКАТОРИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ

Изпълнението на програмата се оценява чрез:

- * брой ученици, идентифицирани като ученици в риск;
- * брой ученици, получили индивидуална подкрепа;
- * брой проведени индивидуални срещи;
- * брой проведени срещи с родители;
- * динамика на отсъствията;
- * динамика на учебните резултати;
- * участие в извънкласни дейности;
- * брой случаи на успешно предотвратено отпадане;
- * обратна връзка от ученици и родители;
- * степен на изпълнение на планираните дейности.

XIV. ОТГОВОРНОСТИ

Директорът организира, координира и контролира изпълнението на програмата.

Класните ръководители проследяват посещаемостта, учебния напредък и поведението на учениците и осъществяват комуникация с родителите.

Учителите идентифицират ранни признаци на риск, предоставят подкрепа и участват в планирането и изпълнението на мерките.

Педагогическият съветник/психологът подпомага учениците с обучителни, психологически и поведенчески затруднения и консултира педагогическите специалисти и родителите.

Родителите съдействат за редовното посещение на училище, учебния напредък и цялостното развитие на детето.

XV. ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

1. Настоящата програма се изпълнява през учебната 2026/2027 година.
2. Програмата може да бъде актуализирана при промяна на нормативната база или при установена необходимост.
3. Всички педагогически специалисти участват в изпълнението на дейностите съобразно своите компетентности и отговорности.
4. Резултатите от изпълнението на програмата се анализират периодично.
5. Настоящата програма е отворена за допълване и актуализиране съобразно конкретните потребности на учениците и училищната общност.

Изготвил: Д-р Офелия Иванова

Длъжност: Психолог

Дата: 11.09.2026г.

Програмата е приета с решение на Педагогическия съвет с Протокол № 16 /11.09.2026г.
Утвърдена със Заповед № РД-863 /11.09.2026г.